

Netbeheer Nederland

Anna van Buerenplein 43
2595 DA Den Haag

Postbus 90608
2509 LP Den Haag
070 205 50 00
secretariaat@netbeheernederland.nl
netbeheernederland.nl

Autoriteit Consument & Markt
Directie Energie
T.a.v. de heer M. Denkers
Postbus 16326
2500 BH DEN HAAG

Kenmerk

BR-2024-2069

Datum

23 april 2024

Behandeld door

[REDACTED]

E-mail

[REDACTED]@netbeheernederland.nl

Doorkiesnummer

070 205 50 21

Onderwerp

Zienswijze ontwerpbesluit ACM/UIT/613440 betreffende alternatieve transportrechten

Geachte heer Denkers,

Op 13 maart 2024 heeft de Autoriteit Consument en Markt (hierna: ACM) in de Staatscourant een mededeling gedaan van de terinzagelegging van het ontwerpbesluit met kenmerk ACM/UIT/613440 en zaaknummer ACM/23/187219 betreffende alternatieve transportrechten (hierna: ATR). Door middel van deze brief maken de gezamenlijke netbeheerders van de gelegenheid gebruik om een zienswijze te geven.

Het ontwerpbesluit wijkt op één belangrijk onderdeel af van het voorstel van de gezamenlijke netbeheerders dat tot onderhavig ontwerpbesluit heeft geleid¹. In het codewijzigingsvoorstel hebben wij voor het tijdsduurgebonden transportrecht (TDTR) als inwerkingtredingsdatum 1 april 2026 voorgesteld. In het ontwerpbesluit heeft ACM daar 1 april 2025 van gemaakt. Parallel aan de publicatie van het ontwerpbesluit heeft ACM ons gevraagd om in een zienswijze op deze gewijzigde inwerkingtredingsdatum te reageren. Daarbij refereert ACM aan het feit dat de NFA per 1 februari 2025 toegepast moet kunnen worden en dat de toepassing van het TDTR in de waarneming van ACM niet wezenlijk anders is.

Alle instrumenten die nodig zijn voor de toepassing van de NFA zijn inderdaad ook nodig voor de toepassing van het TDTR. Maar voor toepassing van het TDTR is meer nodig. Het belangrijkste voor beide vormen van ATR benodigde instrument bij TenneT is een geautomatiseerde D-2 voorspelling. Die is behalve voor toepassing van NFA en TDTR ook nodig voor het faciliteren van zogeheten dynamische CBC's. Oplevering van deze faciliteit wordt in Q4 2024 verwacht, onder voorwaarde dat er geen onvoorziene vertragingen optreden. Vanaf oplevering van dit instrument komt als eerste – eind 2024 – de toepassing van dynamische CBC's in productie. Vervolgens volgt in Q2 2025 de NFA en tenslotte komt in Q4 2025 het TDTR. De reden dat de gezamenlijke netbeheerders in het voorstel 1 april 2026 als gewenste inwerkingtredingsdatum hebben genoemd, is dat het nodig is om, gezien de complexiteit

¹ Brief met kenmerk BR-2023-2009, d.d. 16 januari 2024

Kenmerk
BR-2024-2069

Datum
23 april 2024

van dit traject en de ervaring met andere complexe IT-trajecten rekening te houden met circa een half jaar onvoorziene vertraging.

Volgens de hierboven beschreven planning zal de benodigde IT dus ook niet tijdig gereed zijn voor de toepassing van de NFA. De verwachting is echter dat er voor de NFA veel minder belangstelling zal zijn dan voor het TDTR. Daarnaast is de uitvoering van de NFA voor de bedrijfsvoerders minder gecompliceerd. De verwachting is dat TenneT het beperkte aantal NFA-deelnemers verantwoord enkele maanden handmatig kan faciliteren.

Voor het TDTR ligt dat anders. Niet alleen is het verwachte aantal deelnemers – op basis van de nu reeds bij TenneT's relatiemanagers bekende gevallen – veel groter dan bij de NFA. Ook de uitvoering van het TDTR in de dagdagelijkse praktijk is complexer. Vanaf een afstand lijkt dat ogenschijnlijk kleinschalig administratief geneuzel, maar zeker in complexere netsituaties en bij meerdere NFA-, CBC- en TDTR-klienten in een beperkte regio vergt de afweging tussen inzet van de verschillende instrumenten en de registratie van wat feitelijk is gebeurd de nodige afweging en administratie. Daarom is naast automatisering van de D-2 voorspelling ook automatisering van de toewijzing van NFA- en TDTR-rechten alsmede CBC-verplichtingen noodzakelijk, want de bedrijfsvoerders moeten zich kunnen concentreren op het handhaven en bewaken van de operationele veiligheid in het net, zonder zich druk te hoeven maken over afwegingen tussen de inzet van verschillende contractvormen. Kortom: het is niet verantwoord om de bedrijfsvoerders te belasten met handmatig werk voor de toepassing van het TDTR. Op basis van de belangstelling voor het TDTR die door TenneT's relatiemanagers wordt waargenomen, is het aantal TDTR-klienten groter dan verwacht en groter dan verantwoord handmatig kan worden afgehandeld.

Voor nieuwe – potentiële – aangeslotenen is er feitelijk geen sprake van een probleem. Immers het realiseren van een aansluiting op een HS- of EHS-net kost doorgaans meer tijd dan de voorziene circa anderhalf jaar die nodig is voor de automatisering van de uitvoering van ATR's. Bestaande klienten die gebruik zouden willen maken van de mogelijkheden van het TDTR worden echter wel geconfronteerd met de voor automatisering van ATR's vereiste doorlooptijd. Zonder dat daar op dit moment al actief navraag naar is gedaan, heeft al meer dan 10% van de bestaande aangeslotenen van TenneT zich gemeld met serieuze belangstelling voor het TDTR. Slechts een beperkt deel van deze aangeslotenen heeft als tweede keus ook belangstelling voor de NFA. Bij klienten met nieuwe aansluitingen is de belangstelling voor het TDTR naar verhouding nog veel groter. Met name bij partijen die van plan zijn om elektriciteitsopslageenheden en/of elektrolyzers aan te sluiten.

Toepassing van het TDTR zonder de voor de operationele bedrijfsvoering vereiste instrumentaria leidt tot een zeer ondoelmatige bedrijfsvoering. Buiten de 15% is het TDTR immers 'gewoon' firm en zal elke flexibiliteit door middel van kostbare CBC's gerealiseerd moeten worden, waar met adequate instrumentaria veel gericht het TDTR – waarbij voor de flexibiliteit al 'betaald' is in de vorm van vrijstelling van de GTV-component in het transporttarief – had kunnen worden ingezet voor hetzelfde doel. Dat wil zeggen dat als er inefficiënties optreden bij de inzet van TDTR, ofwel doordat ze onnodig ingezet worden en de 15% wordt bereikt, ofwel doordat ze niet worden ingezet waar nodig en andere middelen ingezet worden, de totale kosten aanzienlijk zullen toenemen als gevolg van de inzet van extra middelen.

Kenmerk
BR-2024-2069

Datum
23 april 2024

Deze onverantwoorde en ondoelmatige bedrijfsvoering en de daarmee gepaard gaande aanzienlijke kosten willen we dan ook vermijden. Vandaar dat we als inwerkingtredingsdatum 1 april 2026 hadden voorgesteld, namelijk de datum waarop rekening houdend met mogelijke uitloop het vereiste instrumentarium zeker beschikbaar is.

We begrijpen ook de overweging van de ACM dat het voor aangeslotenen van belang is als TDTR zo spoedig mogelijk beschikbaar komt. We willen echter ook benadrukken dat het essentieel is dat het vereiste instrumentarium daadwerkelijk beschikbaar is om een verantwoorde implementatie te kunnen garanderen. We willen daarom voorstellen om in het uiteindelijke besluit de datum aan te houden waarop het instrumentarium in ieder geval beschikbaar is, namelijk 1 april 2026. We willen tevens voorstellen om in het besluit de mogelijkheid op te nemen, dat, afhankelijk van het daadwerkelijke verloop van het ICT-implementatietraject, de inwerkingtredingsdatum kan worden vervroegd. Daartoe zou artikel III van het besluit geformuleerd kunnen worden als:

“Dit besluit treedt uiterlijk in werking op 1 april 2026 of op een door middel van een separaat besluit te bepalen eerdere datum”

Dat eerdere moment zou kunnen worden vastgesteld aan de hand van gebleken voortgang bij het ict-implementatietraject bij TenneT. Graag treden we met ACM in overleg voor een oplossing die aan ieders belang recht doet. Mocht u naar aanleiding van deze zienswijze op uw ontwerpbesluit nog nadere vragen hebben, dan kunt u zich wenden tot de heer [REDACTED] van ons bureau (gegevens zie briefhoofd)

Met vriendelijke groet,

